

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ
UNIVERSITY “GOCE DELCEV” SH TIP
FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCES

**ОБРАЗОВАНИЕТО ВО XXI ВЕК
– СОСТОЈБИ И ПЕРСПЕКТИВИ –**

**МЕЃУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
– ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ –**

**EDUCATION IN XXI CENTURY
– CONDITIONS AND PERSPECTIVES –**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
CONFERENCE
– PROCEEDING BOOK –**

Штип, 24 – 25 Септември, 2015
Shtip, September, 24-25, 2015

fesconference@ugd.edu.mk

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ
UNIVERSITY “GOCE DELCEV” SHIP
FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCES

**ОБРАЗОВАНИЕТО ВО XXI ВЕК
– СОСТОЈБИ И ПЕРСПЕКТИВИ –**

**МЕЃУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
Штип, 24 – 25 Септември, 2015**

– ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ –

**EDUCATION IN XXI CENTURY
– CONDITIONS AND PERSPECTIVES –**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
CONFERENCE**

Shtip, September, 24-25, 2015

– PROCEEDING BOOK –

Штип, 2016

Издавач / Publisher

Универзитет „Гоце Делчев“ Штип University "Goce Delcev" - Stip
Факултет за образовни науки Faculty of Educational Science

За издавачот / For publisher

Проф.д-р Соња Петровска, декан / PhD Sonja Petrovska, Dean

Издавачки совет / Publishing council

проф. д-р Блажо Боев Prof. Blazo Boev, PhD
проф. д-р Лилјана Колева Гудева Prof. Liljana Koleva Gudeva, PhD
проф. д-р Кирил Барбареев Prof. Kiril Barbareev, PhD
проф. д-р Дејан Мираковски Prof. Dejan Mirakovski, PhD

Главен и одговорен уредник / Editor in chief

Проф.д-р Соња Петровска PhD Sonja Petrovska

Технички уредник / Technical Editing:

Доц. д-р Верица Јосимовска Ass. Prof. Verica Josimovska, PhD
Доц. д-р Билјана Попеска Ass. Prof. Biljana Popeska, PhD
Доц. д-р Деспина Сивевска Ass.Prof. Despina Sivevska, PhD
Славе Димитров Slave Dimitrov

Јазично уредување / Language Editor:

Виолета Карагунова / Violeta Karagunova (Macedonian language)
Снежана Кирова / Snezana Kirova (English language)

Дизајн / Design:

Славе Димитров

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

37"20"(082)(048.3)

МЕЃУНАРОДНА научна конференција (2015 ; Штип)

Образованието во XXI век [Електронски извор] : состојби и
перспективи : книга на апстракти / Меѓународна научна конференција,
Штип, 24-25 септември, 2015 = Education in XXI century : conditions
and perspectives : book of abstracts / International scientific
conference, Shtip, September, 24-25, 2015. - Текст во PDF формат,
содржи 100 стр.. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Факултет за
образовни науки = Shtip = University "Goce Delcev" Shtip, Faculty of
educational sciences, 2015

Начин на пристап (URL): <https://e-lib.uqd.edu.mk/naslovna.php>. -

Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 29.12.2015. -
Фусноти кон текстот

ISBN 978-608-244-275-4

1. Насп. ств. насл.. - I. International scientific conference
(2015 ; Shtip) види Меѓународна научна конференција (2015 ; Штип)

а) Образование - 21 в. - Зборници - Апстракти

COBISS.MK-ID 100254474

Organizers:

University "Goce Delcev" - Stip
Faculty of Educational Sciences
Republic of Macedonia

Organizing Committee:

Sonja Petrovska, Faculty of Educational Sciences, University "Goce Delcev" in Stip, Republic of Macedonia

Todor Cepreganov, Faculty of Educational Sciences, University "Goce Delcev" in Stip, Republic of Macedonia

Nikola Smilkov, Art Academy, University Goce Delcev Stip, Republic of Macedonia

Kiril Barbareev, Faculty of Educational Sciences, University "Goce Delcev" in Stip, Republic of Macedonia

Despina Siveska, Faculty of Educational Sciences, University "Goce Delcev" in Stip, Republic of Macedonia

Biljana Popeska, Faculty of Educational Sciences, University "Goce Delcev" in Stip, Republic of Macedonia

Traje Stojanov, Faculty of Educational Sciences, University "Goce Delcev" in Stip, Republic of Macedonia

Irena Kitanova, Faculty of Educational Sciences, University "Goce Delcev" in Stip, Republic of Macedonia

Oliver Cackov, Faculty of Educational Sciences, University "Goce Delcev" in Stip, Republic of Macedonia

Jadranka Runceva, Faculty of Educational Sciences, University "Goce Delcev" in Stip, Republic of Macedonia

Verica Josimovska, Faculty of Educational Sciences, University "Goce Delcev" in Stip, Republic of Macedonia

Editorial board:

Ph.D Leonid F. Chuprov, Russian Academy of Natural History (RANH, Moscow), Chernogorsk, Russia

PhD Mark R. Ginsberg, College of Education and Human Development at George Mason University, Fairfax, Virginia, USA

Ph.D Ivan Prskalo, Faculty of Teacher Education, University of Zagreb, Croatia

PhD Milan Matijević, Faculty of Teacher Education, University of Zagreb, Croatia

Ph.D Sinisa Opic, University of Zagreb, Croatia

Ph.D Tamara Gazdic-Aleric, Faculty of Teacher Education, University of Zagreb, Croatia

PhD Zaharnytska Iryna Ivanivna, Institute of the Child Development, National Pedagogical Dragomanov University, Kiev, Ukraine

PhD, Lutsenko Iryna Oleksiivna, Department of Children's Creativity, Institute of the Child Development, National Pedagogical Dragomanov University, Kiev, Ukraine

PhD Sukhorukova Halyna Viktorivna, Department of Children's Creativity, Institute of the Child Development, National Pedagogical Dragomanov University, Kiev, Ukraine

PhD Kot Nataliia Mykhailivna, Department of Theory and History of Preschool Pedagogy, Institute of the Child Development, National Pedagogical Dragomanov University, Kiev, Ukraine

PhD Anna Studenska, Faculty of Ethnology and Educational Science, University of Silesia, Poland

Phd Alina Szczurek-Boruta, Faculty of Ethnology and Educational Science, University of Silesia, Poland

PhD Stojan Bogdanovic, University of Nis, Serbia

PhD Stojan Cenikj, Teaching Faculty, Vranje, University of Nis, Serbia

PhD Stana Smiljkovikj, Teaching Faculty, Vranje, University of Nis, Serbia

PhD Emina Hebib, Faculty of philosophy, Belgrade, Serbia

PhD Živorad Milenovic, Teaching Faculty, Ieposavic, University of Kosovska Mitrovica, Serbia

PhD Prof. Iliana Petkova, Faculty of Education, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Sofia, Bulgaria

PhD Trayan Popkochev, Sout-West University "Neofit Rilski" Blagoevgrad, Bulgaria

PhD Krasimira Mutavchieva, Trakiski Univerzitet, Faculty of Pedagogy, Stara Zagora, Bulgaria

PhD Eleonora Mileva, Teaching Faculty, National Sports Academy "Vasil Levski", Sofia, Bulgaria

PhD Anzhelina Yaneva, Sports Department, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Sofia, Bulgaria

PhD Veselina Ivanova, Faculty of Education, Trakia University, Stara Zagora, Bulgaria

PhD Elka Kirilova Yanakieva, Faculty of pedagogy, Southwest University of Neophyte Rilski, Blagoevgrad, Bulgaria

PhD Margarita Koleva, Faculty of pedagogy, Southwest University of Neophyte Rilski, Blagoevgrad, Bulgaria

PhD Nino Mihajlov, Faculty of pedagogy, Southwest University of Neophyte Rilski, Blagoevgrad, Bulgaria

PhD Tatjana Novovic, Faculty of Philosophy, University of Niksic, Montenegro.

PhD Sonja Petrovska, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Emilija Petrova Gorgeva, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Snezana Mirascieva, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Snezana Stavreva Veselinovska, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Stevan Aleksoski, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Blaze Kitanov, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Nikola Smilkov, Art Academy, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Todor Cepreganov, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Snezana Jovanova Mitkovska, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Kiril Barbareev, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Despina Sivevska Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Biljana Popeska, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Trajce Stojanov, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Trajce Nacev, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

PhD Stojko Stojkov, Faculty of Educational Sciences, University Goce Delcev Stip, Macedonia

MSc Snezana Kirova, Faculty of Philology, University Goce Delcev Stip, Macedonia

MSc Lence Nasev, Academy of Music, University Goce Delcev Stip, Macedonia

LADIES AND GENTLEMEN, DEAR GUESTS!

With great honor and pleasure I welcome You on behalf of all teachers, associates, employees and students of the Faculty of Educational Sciences at the University "Gotse Delchev" in Shtip and I wish You pleasant moments during this solemn event organized to mark 20 years of university education of teachers.

But in fact, the Faculty of Educational Sciences basis its twenty years of existence on 146 year continuous development of formal education of teachers and preschool teachers in the region. The achievements of the Pedagogical-Seminary school founded in 1869, the existence of which is linked to the name of the creator of the first primer and the first textbook for teachers - School Pedagogy - Josif Kovachev, and to the name of the great teacher Gotse Delchev, followed by the School for Teachers established in 1946, Higher Pedagogical School founded in 1959, and the Pedagogical Academy (1961) are woven into the tradition and development of our Faculty.

In 1995 the two-year formal education of teachers and preschool teachers developed into four-year university studies.

In 2007 the Pedagogical Faculty became part of the State University "Goce Delchev" in Shtip, said to be the fastest growing university in Macedonia.

Following the global trends in teacher education, modern trends in education policymaking in Europe and in the world, respecting the knowledge of the history of civilizations as an important intellectual resource for social development, as well as scientifically and experientially diagnosed educational challenges that have emerged as a result of deep changes of values in our society and globalization trends (scientific, educational, technological, and economic) the Faculty of Educational Sciences has designed study programs for I, II and III cycle of studies in accordance with the organizational - pedagogical quality standards in compliance with the principles of the Bologna Declaration and European credit-transfer system with a high level of recognition in the area of European Higher Education.

If 20 years ago our Faculty started to implement teaching with 5 PhDs and 3 masters as regular employees, today we can proudly say that our academic community is comprised of 20 PhDs and one master.

Today our students have the opportunity to educate themselves at the faculty which sees its future as a continuous development aimed at:

- Strengthening and expanding international partnerships
- Popularization of mobility of students and staff,
- Internationalization and improvement of scientific research work,
- Improvement of pedagogical approaches to teaching and links with practice, putting students at the center of the educational process.

Ladies and Gentlemen,

I take this opportunity to thank you for coming today to celebrate with us the teaching profession and our contribution to it.

We are quite aware that the road to success is long and winding and it is easier to travel with joint forces. That is why we wanted to mark this celebration by organizing a scientific conference dedicated to education in the 21st century. Let us share our knowledge, understanding and experiences regarding the situation and perspectives and suggest possible ways of modernization. 89 papers have been submitted and there are authors from 8 countries. This is really promising!

Once again, I wish you all a warm welcome and successful work.

Dean,
Prof. d-r Sonja Petrovska
24. 09. 2015., Stip

ПОЧИТУВАНИ ...

Со голема чест и задоволство, Ве поздравам во името на сите наставници, соработници, вработени и студенти на Факултетот за образовни науки при Универзитетот Гоце Делчев во Штип и Ви посакувам пријатни моменти во текот на оваа свечена манифестација организирана по повод 20 годишно факултетско образование на наставници и воспитувачи.

Факултетот за образовни науки своето постоење го темели на 146 годишниот континуиран развој на формалното образование на наставници и воспитувачи на овие простори. Во традицијата и развојот на нашиот факултет се вткаени достигнувањата на Педагошко-богословското училиште основано во 1869 год. Со чие постоење се врзува името на творецот на првиот буквар и првиот учебник за наставници – Школска педагогија – Јосиф Ковачев, и името на големиот учител Гоце Делчев, па Учителската школа основана во 1946 год, Вишата педагошка школа формирана во 1959 год, Педагошката академија (1961 год.).

Во 1995 година формалното двегодишно образование на наставници и воспитувачи прераснува во четиригодишно факултетско образование.

Во 2007 година Педагошкиот факултет стана дел на државниот Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, кој го носи епитетот најбрзорастечки Универзитет во Р Македонија.

Следејќи ги глобалните тенденции во образованието на наставници, современите тенденции во креирањето на образовните политики во Европа и во Светот, респектирајќи ги знаењата за историјата на цивилизациите како значаен интелектуален ресурс за општествениот развој, како и научно и искусствено дијагностицираните воспитни предизвици кои се појавија како резултат на длабоките вредносни промени во нашето општество и глобализациските тенденции (научни, образовни, техничко-технолошки, економски) ФОН дизајнираше студиски програми за I, II и III циклус на студии согласно организациско –

педагошки стандарди за квалитет, согласно принципите на Болоњската декларација и Европскиот кредит-трансфер систем, со високо ниво на препознатливост во Европскиот високообразовен простор.

Ако пред 20 години нашиот факултет започна да ја реализира наставата и вежбите со 5 доктори на науки и 3 магистри, како редовно вработени, денес со гордост можеме да кажеме дека оваа академска заедница ја сочинуваат 20 доктори на науки и 1 магистер.

Денес нашите студенти имаат можност да се образуваат на факултет кој својата иднина ја гледа како континуиран развој во насока на:

- зајакнување и проширување на меѓународните партнерства,
- омасовување на мобилноста на студентите и на вработените,
- интернационализација и подобрување на научно-истражувачката работа,
- унапредување на педагошките пристапи во наставата и врските со практиката, поставувајќи ги студентите во центарот на образовниот процес.

Почитувани присутни,

Ја користам оваа прилика, да ви се заблагодарам што дојдовте денес заеднички да го чествуваме учителското дело и нашиот придонес во него.

Ние сме сосема свесни дека патот до успехот е долг и кривулест но и дека полесно се патува со заеднички сили. Затоа ова наше празнување сакавме да го одбележиме со Научна конференција посветена на образованието во 21 век, да ги споделиме нашите знаења, разбирања и искуства во врска со состојбите и перспективите како и да предложиме можни начини за негово осовременување.

Уште еднаш, На сите Ви посакувам топло добредојде и успешна работа!

Декан,

Проф. д-р Соња Петровска

24. 09. 2015. година Штип

TABLE OF CONTENTS

1. СО КВАЛИТЕТНИ ПРОМЕНИ ДО ПОКВАЛИТЕТНО УЧИЛИШТЕ Блаже КИТАНОВ	5
2. LANGUAGE CULTURE – A SEGMENT OF LANGUAGE EDUCATION Violeta NIKOLOVSKA	9
3. RESEARCH TRENDS IN EDUCATION IN MULTICULTURAL ENVIRONMENTS IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA Elizabeta TOMEVSKA-ILIEVSKA, Emilija SIMONOVSKA JANACKOVSKA, Sadudin SADIKI	15
4. USING AUTOMATIC TEXT CATEGORIZATION TECHNOLOGIES IN THE MODERN EDUCATIONAL PROCESS Anna GLAZKOVA	23
5. THE ROLE OF BUSINESS SCHOOL IN THE POST-GRADUATE EDUCATIONAL SYSTEM Nikita RAVOCHKIN	27
6. FORMATION OF ETHICAL RULES (CODE) IN PRESCHOOLERS THROUGH THE BULGARIAN CHILDREN'S FOLKLORE GAMES Julia DONCHEVA	32
7. FORMATION OF HUMAN POTENTIAL: INSTITUTIONAL MECHANISMS AND POLICIES Stanka RINKOVA	36
8. THEORETICAL FORMULATION AND SCIENTIFIC JUSTIFICATION OF THE PROBLEM OF TRAINING TEACHERS IN TECHNICS, TECHNOLOGY AND ENTREPRENEURSHIP Tsvetana KOSTADINOVA ANTIPESHEVA	41
9. INTERACTIVITY IN TEACHING STUDENTS MODERATORS Kosta KOSTOV, Silvia KYUCHUKOVA, Hristina MILCHEVA	45
10. EVALUATION OF STUDENTS' LEARNING UNDER THE PRISM OF EXPECTED OUTCOMES Teuta SHABANI, Suzana NIKODINOVSKA BANCOTOVSKA	49
11. COMMUNICATION IN THE TEACHING PROCESS. INTERACTIVE NATURE OF COMMUNICATION Valentina VASILEVA	57
12. PHYSICAL ACTIVITY OF 3-4 YEARS OLD CHILDREN IN KINDERGARTEN Filip SHABANSKI	60
13. MACEDONIAN LANGUAGE IN SECONDARY EDUCATION Liljana MAKARIJOVSKA, Zhaklina GJORGIJOSKA	64
14. STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS TEACHING GRAMMAR IN THE FOREIGN LANGUAGE CLASSROOM Vesna KOCEVA, Marija TODOROVA	69
15. FOREIGN LANGUAGE CLASSROOM ANXIETY Marija TODOROVA, Vesna KOCEVA	75
16. TEACHERS AS A FACTOR FOR THE DEVELOPMENT OF KEY COMPETENCE CULTURAL EXPRESSION AMONG STUDENTS Svetlana PANDILOSKA GRNCHAROVSKA, Fadbi OSMANI, Gordana STANKOVSKA	82
17. INTRODUCTION OF THE DUAL SYSTEM IN THE BULGARIAN VOCATIONAL EDUCATION – REALITY AND CHALLENGES Svetlana NIKOLAEVA	86

18. THE VALUES OF EDUCATIVE FUNCTION IN RELATION PARENT-SCHOOL Ardita CEKA, Rabije MURATI	89
19. ELECTRONIC VERSUS TRADITIONAL TEST FOR MATHEMATICS IN PRIMARY SCHOOLS Katerina PANEVA	93
20. THE SIGNIFICANCE OF LOCALLY DEVELOPED EDUCATIONAL SOFTWARE IN THE PROCESS OF SCHOOLS' COMPUTERIZATION Olga SAMARDJIKJ JANKOVA	99
21. THE ACTIVITY OF MUSICAL GAMES FOR CHILDREN Mujeser ILJAZI	105
22. THE PATIENT IN THE PROCESS OF LEARNING IN HIGHER MEDICAL SCHOOL Silvia KYUCHUKOVA	110
23. INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN TEACHING MUSIC EDUCATION Lence NASEV	113
24. LEISURE TIME AND SPORT ACTIVITIES OF STUDENTS FROM THE FACULTY FOR PRESCHOOL AND PRIMARY SCHOOL EDUCATION AT SOFIA UNIVERSITY "ST. KLIMENT OHRIDSKI" – BULGARIA Georgi IGNATOV	116
25. PLACE OF LIVING AS A FACTOR IN ORGANIZING STUDENTS' LEISURE TIME Despina SIVEVSKA, Biljana POPESKA	122
26. METHODOICAL APPROACH TO LEARNING ABOUT THE HOLOCAUST BY THE MODEL OF YAD VASHEM SCHOOL Zhivorad MILENKOVIC	129
27. A HERMENEUTIC READING OF A POETIC LITERARY WORK DURING IMPLEMENTATION OF A LESSON Milena RISTOVA-MIHAJLOVSKA	136
28. SOME GUIDELINES FOR INTELLECTUAL PREPARATION DURING PHYSICAL CONTACT BETWEEN THE INSTRUMENT AND THE PIANIST Angele MIHAJLOVSKI	142
29. IMPLICATION OF EFFECTIVE SCHOOL MANAGEMENT FOR THE CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF TEACHERS Kristinka OVESNI, Emina HEBIB, Vera RADOVIĆ	148
30. THEORIES, SOCIAL EXPERIENCES AND PRACTICE IN INTERCULTURAL PEDAGODY Alina SZCZUREK-BORUTA	157
31. TEACHERS' ASSESSMENTS OF CERTAIN CURRICULAR DETERMINANTS IN PRIMARY SCHOOL Milan MATIJEVIĆ, Siniša OPIĆ, Goran LAPAT	162
32. THE SOCIO-POLITICAL IMPACT OF THE NEW SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL TRENDS IN ARCHAEOLOGY, HISTORY AND RELATED FIELDS Ljuben TEVDOVSKI	172
33. THE PRACTICE OF TAEKWONDO AS A PREDICTOR OF MOTOR ABILITIES Ivan PRSKALO, Anamaria RADIĆ	178
34. THE RELATION MOTIVE - TEACHING CONTENT IN STIMULATING COGNITIVE ABILITIES THROUGH ARTISTIC ACTIVITIES AT PRESCHOOL AGE Maja RAUNIK KIRKOV	182
35. CONTEMPORARY ADULT LITERACY MODELS Elena RIZOVA, Zoran VELKOVSKI	188

36. COMPARATIVE ANALYSIS OF PROGRAMS FOR PRE-SCHOOL EDUCATORS IN EUROPE Kiril BARBAREEV, Alma TASEVSKA	196
37. INCLUSIVE EDUCATION - ROLE OF THE TEACHER AND BENEFITS Sonja PETROVSKA	203
38. THEORETICAL APPROACHES TO MODERN INTERPRETATION OF PEDAGOGY OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS Eleonora MILEVA	210
39. POSTMODERN CONCEPTS OF FOUCAULT'S EDUCATION AND ITS RELATIONSHIP WITH DISCIPLINE Kushtrim AHMETI	215
40. ECOLOGY – A NECESSARY FACTOR IN TEACHING METHODS FOR NATURE AND SOCIETY STUDIES FOR FORMING A RESPONSIBLE PERSON Oliver CACKOV, Tatjana GREGOVA	219
41. THE ISSUE OF RESPECTING THE DEVELOPMENTAL POSSIBILITIES AND ACTIVITY-PLANNING IN EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT Alma TASEVSKA, Kiril BARBAREEV	223
42. INTEGRATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES INTO PRESCHOOL EDUCATION Tatyana V. NIKULINA	228
43. WHAT SHOULD MODERN SCHOOL LEARN Snezana KIROVA, Dragana KUZMANOVSKA, Biljana IVANOVA	233
44. EDUCATIONAL FUNCTION OF THE SCHOOL IN CONTEMPORARY SOCIETY Emilija PETROVA GORGEVA, Mitko KOCEV	238
45. SOME METHODS IN TEACHING PHYSICAL AND HEALTH EDUCATION Marjan MALCEV	243
46. REVIEW OF ADOLESCENT LITERATURE THROUGH COMPARATIVE ANALYSIS OF THE NOVELS "THE BLUE PATH OF LOVE" BY METODI MANEV AND "VOICE OF LOVE" FROM GROZDANA OLUJIC Jovanka DENKOVA	247
47. INTERPRETATION OF A LYRIC POEM IN IV AND V GRADE Blaze KITANOV, Irena KITANOVA	253
48. TRAINING EFFICIENCY OF CYCLISTS SPECIALIZED IN ROAD CYCLING Ivan KOLEV	258
49. PHYSICAL EDUCATION AND DIAGNOSTIC PROCEDURES Veselina IVANOVA, Galena TERZIEVA	262
50. PROTECTION OF IMMOVABLE CULTURAL HERITAGE THROUGH EDUCATING STUDENTS OF PRIMARY AND SECONDARY EDUCATION Trajce NACEV, Dragan VESELINOV	265
51. FORMATION OF TOLERANCE IN ADOLESCENTS Valentina VASILEVA	271
52. NEW EDUCATIONAL POLICIES AND THEIR REFLECTIONS ON SOCIAL DEVELOPMENTS Daniela KOCEVA, Snezana MIRASCIEVA	275
53. PRESENCE OF ENTREPRENEURSHIP IN PRIMARY EDUCATION IN MACEDONIA Lulzim MEHMETI	280
54. CONSONANT /J/ IN COLLOQUIAL SPEECH AND ITS IMPACT ON WRITING Blaga PANEVA	284
55. METHODOLOGICAL STRUCTURE OF A LESSON FOR INTERPRETATION OF A FAIRY TALE Irena KITANOVA	289

56. THE INFLUENCE AND THE EFFECTIVENESS OF FORMATIVE ASSESSMENT AND THE FEEDBACK IN STUDENTS' SUCCESS AND ACHIEVEMENTS Valdeta ZENUNI-IDRIZI	294
57. AESTHETIC EDUCATION OF EDUCATORS AS A FUTURE CHALLENGE Valentina PAJAZITI, Vlora MARKU-TUQI	299
58. SOCIAL AND COMMUNICATIONAL-INTERACTIVE COMPETENCES OF TEACHERS AND STUDENTS IN EDUCATION Florina SHEHU	302
59. INFLUENCE OF MEDICINES ON THE COGNITIVE SKILLS OF CHILDREN WITH CHRONIC DISEASES Elena IVANOVA BUYUKLIEVA	308
60. THE SPIRITUAL ASPECT OF HUMAN DEVELOPMENT AND THE EDUCATION IN XXI CENTURY Eleonora PENCHEVA	312
61. RESEARCH IN TEACHING PRACTICE Snezana JOVANOVA-MITKOVSKA	316
62. HOW ARE PEACE AND TOLERANCE REPRESENTED IN HISTORY TEXTBOOKS FOR PRIMARY AND SECONDARY EDUCATION Todor CEPREGANOV, Sonja NIKOLOVA	324
63. ETHICS AS TEACHING Trajce STOJANOV	330
64. RISK ASSESSMENT OF HYGIENIC AIR QUALITY UPON PRESCHOOL CHILDREN'S HEALTH IN KINDERGARTEN "VERA CIRIVIRI TRENA" IN SHTIP Snezana STAVREVA VESELINOVSKA	335
65. ABOUT SOME EDUCATIONAL GOALS IN TEACHING-SOCIO-CULTURAL PROBLEM OR A CHALLENGE MODERN EDUCATION Snezana MIRASCHIEVA, Emilija Petrova GJORGJEVA, Daniela KOCEVA	339
66. ESCAPE FROM THE WAR –TIME IN THE UNCERTAINTIES OF LIFE TO REFUGEE IN BULGARIA. FUNDAMENTAL RIGHTS OF PERSONS SEEKING INTERNATIONAL PROTEKTION IN TERMS OF THE BUREAUCRATIC SYSTEM IN BULGARIA Pavlin PETROV	344
67. HIGHER EDUCATION IN THE PERIOD OF TRANSITION Verica JOSIMOVSKA	353
68. RESEARCH OF THE CONFLICT ZONES IN THE SYSTEM OF INTERPERSONAL RELATIONSHIPS OF THE CHILD BY THE METHODOLOGY OF RENE GILLE Julia DONCHEVA	356
69. CLASSROOM SOCIAL CLIMATE Despina SIVEVSKA	360
70. COMPATIBILITY OF PRESCHOOL AND PRIMARY SCHOOLA CURRICULA IN R. MACEDONIA Snezana JOVANOVA-MITKOVSKA, Biljana POPESKA	366
71. THE IMPORTANCE OF THE CAREER CONSELING PROCESS Tanja ATANASOSKA, Biljana CVETKOVA DIMOV, Ana GJORGJEVA	376
72. ROLE OF MANAGEMENT IN IMPLEMENTING EDUCATION INCLUSIVE POLICIES Sadete TERNAVA-OSMANI, Voglushe KURTESHI	380
73. WHICH FACTORS ACCORDING TO THE PARENTS AFFECT THE EDUCATION OF CHILDREN Voglushe KURTESHI	385

74. THE PHILOSOPHICAL PARADIGM OF SIGMUND FREUD Slobodan MARKOVIC	370
75. EDUCATIONAL NEEDS AND ACHIEVEMENTS OF ROMA CHILDREN AND OTHER CHILDREN FROM MARGINAL ETHNIC GROUP IN RM Stevan ALEKSOVSKI	377
76. COMMUNICATIVE-PEDAGOGICAL FEATURES OF COMMUNICATION IN THE EDUCATIONAL PROCESS-COMMUNICATIVE COMPETENCE Biljana GRAMATKOVSKI, Jasminka KOCHOSKA	387

THE ACTIVITY OF MUSICAL GAMES FOR CHILDREN

Mujeser ILJAZI¹

Abstract

The paper cataloged and analyzed 73 melography Children Music Games of digital video collection of children's music games in Albanian population from the cities of Tetovo and Gostivar, 9 flat upland and the mountain village Polog in the area of the western part of Macedonia.

The main variable on which the whole research is built is music played with categories melodic and rhythmic game play. Research and recording of the collection is done on the basis of Exploratory method of data collection. Collected music play entered into IRAM links catalogs of music folklore. The analysis is based on quantitative methods of data processing and basic children's music and games in the Albanian population are included.

АКТИВНОСТА НА МУЗИЧКИ ИГРИ ЗА ДЕЦА

Мујисер ИЛЈАЗИ

Определбата за градење на видео колекција со детски музички игри од Полошкиот регион произлезе од отсутноста на трудови кои би се занимавале со оваа проблематика во македонската музикологија, односно етномузикологија. Со тоа можеме да констатираме дека преку овој труд е направено првото истражување на детската музичка игра кај децата од албанско етничко потекло од Полошкиот регион во нашата земја. Преку ова истражување е направено и првото архивирање на детската музичка игра во овој регион. Станува збор за помалку заборавен сегмент од културното наследство не само во нашата научна мисла, туку на светско ниво. Во една поупорна потрага по трудови посветени на детската музичка игра, односно детскиот музички фолклор, навистина може да се најде на десетици наслови, но ни оддалеку овој квантитет не може да се спореди со трудовите посветени на музичкиот фолклор на возрасните. Исто така, кај овие трудови не се појавува конзистентност во поглед на дисциплината од чија перспектива се проучувани. Така, овие трудови се базираат на најразлични пристапи: етнографски пристап (Harwood 1994, 1998; Tucker 2008), етномузиколошки пристап (Brăiloiu 1984), квантитативен пристап карактеристичен за истражувањата од областа на музичкото образование и музичката психологија (Marsh 1995; Tarnowski 1999; Dzansi 2004; Campbell 2007; Brodsky & Sulkin 2010), а не се исклучени и проекти на аматери – собирачи на детски музички фолклор. (Newell [1883] 1911; Gomme 1894/1898; <http://www.edu-cyberpg.com/NCFRD/>) Последните, посебно се однесуваат на почетоците на документирањето на детската музичка игра во 19 век и на денешните интернет проекти кои се резултат на колаборативни акции на корисници од сите страни на светот. Од сето ова произлегува дека проблематиката на детската музичка игра е предмет на интерес на повеќе хуманитарни дисциплини имајќи ја во предвид нејзината едукативна, естетска, психолошка и социјална вредност. Потребата за истражување на детската музичка игра, се јавува како резултат на трансформацијата на детскиот свет на игра во електронските медиуми. Имено, како што покажуваат истражувањата (види: Јорданоска, 2010), целосното битисување на денешните деца се одвива преку електронските медиуми: компјутерот, телевизијата, смартфоните, односно интернетот со сите видови начини на комуникација и креација кои ги овозможува. Детската игра не останува имуна на овој процес и забележуваме дека сè помалку децата го одразуваат својот свет, имагинација и креација преку детскиот фолклор. Оттаму, можеби овој труд претставува последна можност за зачувување на животот и музиката на детски начин, односно последна можност за зачувување на она што е останато како музичко-културно наследство од овој вид кај нас. Со оглед на тоа што детската музичка игра не го

¹ Faculty of Pedagogy "St. Kliment Ohridski" Skopje, Macedonia, mujeser_iljazi_gv@hotmail.com

вклучува само гласот, туку е синкретична форма составена од текст, музика и движења, од клучно значење во процесот на нејзиното архивирање е снимањето во видео формат. Денешниот технолошки развој овозможува дигитална видео технологија која е сè поквалитетна, помала и финансиски подостапна, а придавката дигитално е неодвоива од денешниот поим за архивирање. Оттаму, и истражувањето на детскиот музички фолклор во целост подразбира користење на дигиталната технологија, од снимањето на материјалот, преку каталогизацијата и мелографирањето во нотен процесор, до постапките за анализа. Овој труд се надоврзува на истражувањето во трудот за прва година, во кое снимивме и каталогизиравме видео колекција со женски свадбени песни од селото Симница, Гостиварско (Илјази, 2011). Овој труд во својата основа, исто така, го има дигиталното архивирање на музички фолклор. Во споменатиот труд беше стекнато нашето прво искуство со дигитално видео архивирање и притоа беше определено снимање во помало населено место. Во овој труд е опфатен поголем регион во нашата земја со разновидни населени места. Трудот, исто така, упатува и на трудот „Видео колекција со детски музички игри од Косово во 2010 година“ од Арниса Реџеџи (2011). Со ова истражување во ИРАМ прв пат се отвори областа на детските музички игри и се постави методологијата за дигитално архивирање и анализа на снимениот материјал од овој вид. Со тоа, неодминлив е фактот дека во нашето истражување ние ја искористивме веќе поставената методологија во нејзиниот труд. Добиените резултати од архивирањето на детските музички игри во трудот на Реџеџи, всушност, беа поттик за остварување на поголем проект за детските музички игри и во нашата земја. Дополнителен мотив претставуваше и компатибилноста со трудот на Реџеџи, посебно во смисла на јазикот, односно етничката припадност на истражуваните субјекти, со што се овозможи компарација на нашите резултати со добиените резултати од нејзиниот труд. Се разбира, трудот се надоврзува на сите досегашни истражувања спроведени во ИРАМ кои теориски и практично се бават со проблематиката на дигитализацијата на музичкото културно наследство (Митевска 2005; Круезиу 2006, 2008; Илиевски 2007; Реџеџи 2010, 2011; Илјази 2011), како и трудовите кои се бават музичката култура на децата и младите од албанската популација во Република Македонија. (Kryeziu 2005, Коларовска 2008, Алими 2009, Јорданоска 2010).

Дефиниција на предметот

Предметот на нашиот труд е составен од следните сегменти:

1) Создавање на видео колекција на детски музички игри со снимање во стандардна дефиниција видео формат со аудио од 48 килохерци и каталогизирање на снимениот материјал според стандардите за каталогизација на ИРАМ-овите дигитални каталози на колекции од музичкото културно наследство;

2) Детски музички игри, при што мислиме исклучиво на игри кои во себе содржат музички елементи - ритам и мелодија кои децата ги пеат или ритмизирани ги изговараат. Притоа опфатени се игри кои децата ги играат: во живо - поединечно или групно - заедно со врстниците и со деца од различни возрасти блиски на нивната генерација. Притоа опфатени се игри помеѓу пријатели и роднини (браќа, сестри, братучеди) - со и без користење на реквизити и играчки, кои се дел од слободните активности во воспитно-образовните установи, кои се играат во домашни услови (во домовите, во дворовите) и надвор. Возрасната структура на субјектите се однесува на деца од 3 до 14 години.

3) Албанската популација од градовите и селата од Полог во Република Македонија, во кој доминантното население е од албанско етничко потекло, по што следува населението од македонско, турско и ромско етничко потекло.

4) 2011 година, односно временскиот период на кој се однесува истражувањето. 8 Клучната варијабла околу која е изградено нашето истражување е варијаблата вид на музичката игра со категориите мелодиска игра и ритмичка игра во зависност од планот на музичкото дело кој преовладува. Оваа варијабла во поединечните анализи ја третиравме како зависна варијабла. 1.2.

Структурата на трудот е структуриран во 6 поглавја од кои во првото поглавје е претставена областа, потребата за истражување и предметот на истражувањето; во второто поглавје прави класификација на детските музички игри базирана врз достапни пишани и електронски извори; во третото поглавје е претставен процесот на снимање и складирање на видео колекцијата; четвртото поглавје се однесува на методологијата на истражувањето; петтото поглавје се бави со мелографирањето на играта, запишувањето на начинот на играње и илустрирањето на играта и

шестото поглавје се бави со резултатите од дистрибуциите од дигиталните каталози, при што е направена споредба со резултатите од истражувањето на детските музички игри кај албанската популација застапени во видео колекција од Косово. Полињата од дигиталните каталози, селектираниот примерок од 73 мелограми со начинот на играње и индексот се вклучени како прилози по заклучениот преглед.

ДЕТСКИ МУЗИЧКИ ИГРИ

При дефинирањето и класификацијата на детските музички игри, првото нешто од кое поаѓаат сите истражувачи е нивната универзалност на повеќе нивоа. Детските музички игри имаат толку изразени музички, текстуални и изведувачки карактеристики преку кои, без разлика на историскиот и географскиот контекст, веднаш се препознаваат. Според етномузикологот Браилоју музичките игри, кои тој ги нарекува детски ритмови, „се во нашата западноевропска потсвест како единствен остаток на милениумското наследство: можеби не сме во состојба да искомпонираме најмала мелодиска фраза... но никогаш не правиме грешка кога треба да импровизираме период во детски ритам” (Brăiloiu 1984: 207). Во поглед на музичко-интерпретациската специфика на овие игри, посебно се издвојува т.н. говорно пеење, односно пеење во говорен опсег. Овој вид пеење претставува посебна тема на интерес од страна на истражувачите на психомоторичките способности на децата, односно истражувањата поврзани со развојот на пејачкиот глас (Rutkowsky 1996; Ѓурковиќ-Пантелиќ 2011). Оваа специфика на детските музички игри ја има забележано и етномузикологот Браилоју кој пишува дека „детските ритмови секогаш имаат зборови како посредници. Затоа на прв поглед тие се вокални ритмови. Но, тие не мораат да вклучуваат музика. Тие постојат одделно од која било мелодија, дури и кога се адаптираат на некоја мелодија, при што може да станува збор за многу архаични мелодиски елементи или за извадоци од хумористични песни или модерни фрази кои лесно се паметат и се случајно чувени некаде и врз кои ја наметнуваат својата каденца. Вообичаено децата рецитираат на еден единствен тон или едноставно скандираат на метричките стапки додека изговараат. Без разлика дали децата пеат или скандираат, ритмичкиот ред на нивниот изговор останува ист и заради ова целосно се исклучуваат мелодиите”. (Brăiloiu 1984: 206 – 207) Втората музичка карактеристика на овој вид детски игри е нивниот бинарен метар, (Brăiloiu 1984, Реџепи 2011: 47, Ѓурковиќ-Пантелиќ 1998: 161) кој не мора секогаш да е строго запазен. Со оглед на тоа дека детските музички игри се наједноставни форми на музички фолклор, нивниот ритам произлегува од бројот на слогови на стиховите, а бројот и распределбата на стиховите ја прави нивната форма. Кај овие игри можат да се издвојуваат и карактеристични мелодиски мотиви. Меѓутоа, за издвојување закономерности во овој правец потребни се дополнителни емпириски истражувања, кои досега во нашата средина не се правени. 10. Посебно значајна карактеристика на детските музички игри се појавува во доменот на нивната текстуална содржина. Станува збор за т.н. гибериски говор, односно говор без никакво значење, кој доминира во детското творештво. Оваа карактеристика, како и претходните, не смее да се земе како исклучителна, затоа што во репертоарот на детските музички игри можат да се сретнат извонредни примери со логична наративна структура. Во натамошниот дел од ова поглавје ќе направиме преглед на дефинициите и класификациите на детските музички игри кои се среќаваат во литературата. За таа цел, направивме увид во повеќе релевантни извори на пишани трудови и слободни он-лајн енциклопедии во кои се прават обиди да се дефинира и класифицира оваа исклучително богата материја. Притоа, во најголема мерка се базираме на интерактивниот и мултимедијален сајт на Британската библиотека (British Library) насловен Време за играње: Век на детски игри и римувања (Playtimes: A Century of Childrens Games and Rhymes) (2011) и на искажувањата и пишаните текстови на истражувачите на детскиот фолклор вклучени во наведениот проект. Потоа, ги искористивме и статиите за детските игри на Википедија кои се резултат на соработка на корисници од целиот свет и со тоа претставуваат многу битен фактор во архивирањето на детското творештво. Исто така ги користивме и класификациите во Учебникот за методика на музичко образование кај предучилишна возраст од Милена Ѓурковиќ-Пантелиќ. (1998) Треба да се има предвид дека во сите наведени извори се јавува неконзистентност при класификацијата на детските музички игри, па таа не произлегува од еден параметар, па најчесто се помешани повеќе параметри на играта. Затоа и нашата класификација не тежнее кон исцрпност, туку прави комбиниран преглед на класификациите на детските музички игри во споменатите извори, стихови за одбројување - уште наречени и песни за почеток на игра или одбројување со доделување

улоги. (http://en.wikipedia.org/wiki/Singing_game) Преку овој вид детски музички игри може да се анализира детското знаење и музички способности. Се изведуваат пред почетокот на која било игра со цел да се поделат улогите. Одбројувањата се задолжителни и децата ги изведуваат со „ритуална посветеност“. (Rosen 2011) додека ритмизирано одбројуваат. Игрите најчесто започнуваат со стихови во кои може да се каже името на играта или да се изложи цела 11 песна, по што следува одбројување. Содржината на песната најчесто е полна со „фантазија и бесмисла“ (Rosen 2011) Игри со плескање – според Ѓурковиќ-Пантелиќ, „рацете на децата се првиот инструмент со кој можат да плескаат, лупкаат, кликаат, тапкаат со прстите и да удираат со дланката“. (Ѓурковиќ-Пантелиќ 1998: 181 - 182) Преку овие игри, исто така, може да се анализира детската способност за меморирање и пренесување на комплицирани песни проследени со најразновидни комбинации на плескање. Во зависност од возраста и способноста на децата, овие игри можат да бидат многу едноставни, само со една комбинација составена од два начина на плескање до игри со многу комплицирани комбинации на плескање. Децата ги изведуваат во најразлични ситуации: „за исполнување на времето додека се чека нешто, за да се играат во голем круг на пријатели или да се загреат рацете кога е ладно“. (Rosen 2011) Според Розен, репертоарот на овие игри оформува „извонредно разновиден жанр на игра кој е во постојана состојба на менување“. (Rosen 2011) Игри со скокање со јаже или ластик - игри кои најчесто се играат во придружба на широк репертоар на песни или ритмизирани стихови кои децата ги потпевнуваат или ритмизирано ги изговараат согласно скоковите. Преку овие игри децата покажуваат психомоторички вештини, посебно спретност и брзина и најчесто се со натпреварувачки карактер. Игрите со скокање со јаже се многу популарни во Западните земји. Заради тоа и во литературата се појавуваат како изолирана категорија, а не поткатегија на, на пр. игри со реквизити. (Rosen 2011; http://en.wikipedia.org/wiki/Singing_game#Types_of_games)

Во нашата колекција игрите со скокање со јаже не се среќаваат, затоа што овие игри не се карактеристика за овие простори. Кај нас тие се заменети со игрите со ластик кои обично ги изведуваат девојчиња. Игри со „зафаќање“ – со поминување под арка составена од рацете на двајца играчи. (http://en.wikipedia.org/wiki/Singing_game#Types_of_games) Игри со преправање: И покрај широкото верување дека масовните медиуми ја уништуваат детската игра... истражувачите покажуваат дека е спротивно: „играчките конзоли, популарната музика и телевизијата, всушност, ја збогатуваат играта, додавајќи 12 и фантазмагорични теми и содржини поврзани со специфична тема, до приказни кои во целост произлегуваат од фантазијата“. (Rosen 2011) Децата многу често ги вклучуваат нивните омилени ТВ карактери, популарни песни, битките од компјутерските игри и танцовите движења во нивните измислени светови... Но, многу ретко се случува меморираното да биде само копирање. Напротив, како што ќе видиме и во музичките игри од нашата колекција, меморираното децата го трансформираат, го рекомбинираат и превртуваат. Шеги и непристојни стихови – игрите во кои се искажуваат шеги и погрдни зборови многу често се инкорпорираат во нивните музички игри. „Вицеви, исмевања, пародии, погрдни стихови... обично се користат за да ги импресионираат останатите, (но, од друга страна м.з.) придонесуваат децата да ги истражуваат возрасните теми на безбеден начин“. (Rosen 2011).

Низ овие игри децата го искажуваат своето мислење за културата на возрасните. Многу често се исмеваат на масовните медиуми, ги пародираат телевизиските џинглови, реклами и телевизиските ѕвезди. Преку ова Розен дава аргумент дека неоснованоста на стравот од влијанието на масовните медиуми врз детската пасивност. Овој вид игри се јавуваат како поткатегија на уличните игри (http://en.wikipedia.org/wiki/Children%27s_songs) и вклучуваат: несоодветни стихови, џинглови, хумористични римувања, бесмислени стихови, страшни римувања, популарни песни и пародии. Пеење и танцување – кај овој вид музички игри децата прават варијација на позната мелодија и танц. И во овој случај медиумите се оние од кои децата ги црпат содржините за своите игри со пеење и танцување. Но, овие игри „не се исклучиво ‘регургитација’ на народните песни, ниту, пак, се имитација на изведби на најновите популарни хитови. Наместо тоа, тие се хибридна микстура на новото и старото, минливото и фолклорното, помешани и скроени согласно детските потреби“. (Rosen 2011) Историскиот и културниот момент кај овие песни, обично, немаат никакво значење за децата кои се концентрираат на мелодиите, движењата и стиховите. Во овие игри тие комбинираат танц, движења, музика и зборови од различни извори. Децата ги учат едни од други или од родителите, браќата и сестрите и братучеди, а поретко 13 директно од масовните медиуми. Розен ги изложува и причините зошто во детската игра се појавува ваков вид музичка игра: „песните и танците од масовните медиуми можат да биде пренесени на истиот

начин како народна песна или танец при што ваквите активности јасно придонесуваат на социјалниот развој при постепено градење на идентитетот. Но, исто така, се преземаат од истите причини заради кои возрасните изведуваат музика и танц: сетилност, естетика, интелектуален интерес вклучен во чистото задоволство на изведбата". (Rosen 2011) Детска песна – може да биде комбинирана со сите претходно наведени видови, но, сепак, ја раздвојуваме затоа што мислиме на песна која има карактеристики на фолклорно творештво и кај која можат да се лоцираат литературни видови: бројалки, гатанки, приспивни песни, брзозборки и сл. Овој вид песни се нарекуваат детски римуванки - „детска рима поставена во музика, песна која малите деца ја измислуваат и ја споделуваат меѓу себе". (http://en.wikipedia.org/wiki/Children%27s_songs) Исто така, се појавува и следната дефиниција „'традиционални' песни за мали деца во Британија и многу други земји... употребата на терминот е од 19 век... во Северна Америка се користи терминот Детски песни на Мајката Гуска". (http://en.wikipedia.org/wiki/Nursery_rhymes) Во репертоарот на детските музички игри спаѓаат и оние игри со едукативен карактер кои децата ги учат заедно со воспитувачите и наставниците. Кај овие игри, исто така, постојат најразлични класификации во зависност од целта на воспитно-наставната програма. Така, во нив можат да се најдат: игри со ритмизирано говорење, игри со пеење, игри со инструменти, игри со танцување и игри со комбинирање на претходните 4 вида, при што посебно може да се стимулира музичката творечка импровизација. Исто така, педагозите работат и на игри поврзани со теоријата на музиката. (Ђурковиќ-Пантелиќ 1998: 165 - 168)

Музички драматизации – уште наречени драмски музички игри – можат да вклучат употреба на песни или инструменти во рамките на музичката или вонмузичката тема на игра. (Tarnowsky 1999: 27 – 28). Во нив се јавува „расскажување и пеење на поединачни улоги, танц и инструментална музика...", на пр. една група деца пее и претставува хор, другата е задолжена за свирање на детски инструменти 14 (оркестар), а потоа се определуваат деца кои имаат костими и изведуваат едноставни движења низ говор или пеење (артисти)". (Ђурковиќ-Пантелиќ 1998: 170) Игри со народни инструменти – обично се среќаваат како дел од музичките активности во рамките воспитно-образовните установи. Ѓурковиќ-Пантелиќ ги наведува тропалките, прапорците, кастањетите, тапанчињата, блок флејтите и свончињата. (Ђурковиќ-Пантелиќ 1998: 181 – 203) Покрај овие игри во кои музичките елементи се централна категорија, треба да се споменат уште неколку видови игри во кои можат да се појават музички елементи. Играње со реквизити – некомерцијалните, секојдневни предмети се подеднакво важни за детската игра: благодарение на неисцрпната креативност на детските умови, купче исечена трева или каллива бара може да ја зароби имагинацијата исто како и куклата Барби или фигурата на војник. (Rosen 2011) Предметите со кои си играат децата најчесто се: каменчиња, ластик, топки, јаже, карти, коцки, хулахоп, жојо, конец, самолепливи сликички, украсни ливчиња и салфетки за разменување, жетони, плочка. Игри со трчање наоколу, односно брканици. На овие игри, обично, им претходат игрите со одбројување во кои се избираат карактерите, при што „оној којшто брка може да биде чудовиште кое сака да ги изеде своите жртви, вештерка која е спремна да ве отруе, или некој вооружен со најгрозната казна на светот: бакнеж". (Rosen 2011) Игрите можат да започнат и завршат кога било и токму оваа „безвременост" ги прави овие игри „вечно популарни помеѓу децата". (Rosen 2011) 15 Игри со топка – овие игри, обично, не вклучуваат музички елементи затоа што акцентот во нив е ставен на движењата со топката. Обично, се играат со одбивање на топката од ѕид при што децата демонстрираат најразлични моторички вештини: вртење околу себе, скокање, плескање, подметнување итн. Доколку е вклучен музички елемент во овој вид игри, тогаш тоа е ритмизирано изговарање на игра.